

ARTICLE

JazzSamper

J. CÍRIA I MAIMÓ ▼

Baltasar Samper i Marquès (Ciutat de Mallorca, 1888 - Ciutat de Mèxic, 1966) fou un músic polifacètic —que per diverses raons avui està de moda—, que era fill d'un cantant d'òpera de la corda baixa i oriünd de terres valencianes, que arribà a Mallorca, on hi cantà a voler i on hi fou bon amic del felanitxer tenor Bou. Un músic que al llarg de la seva dilatada carrera professional fou reconegut com a pianista, compositor d'avantguarda i musicòleg. Tot un inquiet i savi *home-not* illenc, que hagué d'acabar els seus dies a l'altra banda de l'Atlàntic i que pertany al nostrat panorama musical de l'etapa que fa de frontissa entre el XIX i el XX. El mateix que durant els darrers compassos de la II República Espanyola, a Barcelona, impartí una grapada de conferències on hi desgranava els detalls i els *intrínquilis* de la música de jazz, aquell gènere musical provinent d'Amèrica i que té les arrels en els cants dels esclaus africans.

Samper per aquelles saons encara vivia de manera discreta i tímida en terres catalanes i gràcies a les diverses ponències enlestides prop de les entitats cíviques i culturals barcelonines de l'Ateneu Polytechnicum i Discòfils i a l'Associació Pro-Música, se'l pogué conèixer amb més detall i per consegüent, pogué ser més valorat. En aquelles magnes xerrades, Baltasar Samper hi exposava detalls i trets de la música jazzística, alhora que per mitjà d'un fonògraf hi reproduïa exemples d'aquell estil musical, fets pràcticament fins aleshores insòlits i mai vists dins la Barcelona de preguerra i que ens retraten la fesomia d'un Baltasar Samper abocat al modernisme i al progrés, alhora que ens dibuixen el tarannà d'un músic lletrat incasable i curiós per voler compartir amb la societat els punts que conformaven aquell gènere musical que tan en boga estava arreu d'Amèrica.

Però, per sort, les senyes i els detalls d'aquelles sucoses ponències enlestides per Samper l'any 1935 a Barcelona, ara ja no hi ha perill que siguin aliment

de l'oblit, simplement perquè han estat salvades de caure en les mordales de la Mort gràcies a les mans i als senys dels erudits musicòlegs illencs, Francesc Vicens i el nostrat mestre Antoni Pizà. Dos savis que recentment han tret a escena aquella informació i les mengívoles noves de la petjada que Baltasar Samper va deixar dins la història del jazz. Un tàndem de lletruts investigadors, que després d'un temps de gratar i recer-car per aquí i per allà, analitzar i comparar, per mitjà d'un interessant llibre ben obrat —tranquils, perquè és fàcil de topa a les llibreries— han tret al carrer les fesomies i els punts que tengueren aquelles conferències jazzístiques, diguem que 100 % *made in* Samper.

Es tracta d'un treball, per descomptat, més que ric en informació, la redacció del qual és mereixedora d'un excel·lent unànim per part de qualsevol persona que té dos dits de món. És un recull summament interessant i atractiu —i no ho dic perquè vagi a comissió amb els seus autors—, que és signat en part pel bon amic felanitxer Antoni Pizà, un erudit que veritablement és un sinònim de mestre de mestres en musicologia i que llurs carrera i tasques són venerades arreu d'Amèrica. Aquesta edició, sense cap casta de dubtes, ajudarà a completar una sucosa part de la història de la música catalana i mallorquina, servirà per enriquir el bagatge cultural de qualsevol lector que vulgui conèixer, de manera atractiva i fidel, els detalls que uniren la tasca de Baltasar Samper amb el jazz. Un tema, que fins al naixement d'aquest treball rubricat pels doctors en musicologia Francesc Vicens i Antoni Pizà —que ja no són novells en l'edició d'interessants treballs— ha estat ben poc analitzat. Per cert, el treball en qüestió es titula: *Música de Jazz. Conferències de 1935* i s'ha editat a Ciutat, en el taller de Lleonard Muntaner. Recordem que malgrat no s'acosti el dia de Sant Jordi i encara falti un temps per enviar la carta als Reis d'Orient, es poden seguir adquirint llibres interessants —com ara aquest— sense cap casta de penalització.

